

תִּיבִּין בְּלֹא טַעְמִי, וְלֹא אֵית בְּהוּ תְּנוּעִי, הֲכִי
אֵינוֹן פְּאוּדְנִין דְּכֻלָּהּ, בְּלֹא נְזוּרִין
וְעִגּוּלִין, וְשְׁלִילָא מִתְקוּנָא. תִּיבִּין בְּלֹא נְקוּדֵי,
אֵינוֹן פְּאִתְתָּא בְּלֹא לְבוּשִׁין, דְּלֹא יִכְלָא לְמִיּהָרָה
לְאַתְר דְּעֵלְמָא. בְּגִין כֵּן תִּיקוּנֵי דְאַתְוּוֹן, אֵינוֹן
טַעְמִי וְתְנוּעִי. אֲלִין וְאֲלִין תִּיקוּנֵין וּמְלִבוּשִׁין
אֵינוֹן לְאַתְוּוֹן. וְעַל דָּא תוּרֵי זָהָב, אֵינוֹן תְּנוּעִי
דְּטַעְמִי.

וְכֵּה דְאָמַר זָהָב, בְּגִין דְּאֵינוֹן אֲתִיין מְרִישָׁא
דְּמִלְפָּא, לְמִיּהָב דְּעֵתָא וְסִכְלָתְנוּ לְאַתְוּוֹן
כְּלָהוּ. בְּגִין כֵּן פּוּלְהוּ בְּרִזָּא חֲדָא קְיִימִין.

נְקוּדֵי וְטַעְמִי, תְּרִין דְּרִגִין אֵינוֹן, אֲלִין וְאֲלִין
אֲצִטְרִיכוּ לְאַתְתְּקָנָא בְּהוּ אֲתוּוֹן. אֲתוּוֹן
אֵינוֹן רְשִׁימִין בְּרִזִין עֵילְאִין, דְּהָא פּוּלְהוּ נְפִקִין
מִרְזָא דְחֻכְמָתָא עֵילְאָה, בְּאֵינוֹן תְּלָתִין וְתְרִין
שְׁבִילִין דְּנִפְקָא מִחֻכְמָתָא.

וְאַתְוּוֹן פּוּלְהוּ חֻקִּיקִין לְתַתָּא, וִירְתָּא לִוְן תּוּרָה
שְׁבַעֲלָ פָּה. וְכֵּד פּוּלְהוּ אֲתִיין לְאַתְתְּקָנָא
לָהּ בְּרִזָּא דְאֵינוֹן אֲתוּוֹן, עֲבָדֵי בְּהָ נְקוּדֵי
וְטַעְמִי, כְּמָה דְאַתְמַר. וְעַל דָּא תוּרֵי זָהָב וְכוּ'.
וְהָא רִזִין עֵילְאִין, לְאֵינוֹן דִּידְעֵי מְדִין. אֲתוּוֹן
פּוּלְהוּ רְשִׁימִין בְּרִזָּא, וְאֲקָרוּן גּוּפֵי
תּוּרָה, דְּקְיִימִין לְמִילְפָּה וּלְמַנְדַּע בְּרִזִין עֵילְאִין.
נְקוּדִין אֵינוֹן נְפִקִין מִרְזָא דְמוּחָא, לְקִיּוּמָא
אֲתוּוֹן עַל תִּיקוּוּנֵיהוּ, וּבְנִקּוּדָה חֲדָא
אֲשִׁתְּנֵי תִיבָה, וְאֲעֵבֵר לְהֵיחָא תִיבָה מְקִיּוּמָה,
בְּגוּוּנָא אַחְרָא.

בּוּצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, פִּד בְּטִשׁ הֵהוּא אָוִירָא
דְּכִיָּא בְּמוּחָא, בְּטִשׁ וְלֹא בְּטִשׁ, מְטָא
לְגַבִּיָּה דְהֵהוּא מוּחָא, וְאֲסִתְלִיק מְנִיָּה, מְטָא
וְלֹא מְטָא. כִּדִּין הֵהוּא בְּטִישׁוֹ נְפִיק לְגַבִּי אֲתוּוֹן
מְגוּ מוּחָא, וְאַתְוּוֹן אֲתִנְקִידוּ.

תְּבוּת בְּלִי טַעְמִים וְשִׁאִין בְּהִין
תְּנוּעוֹת, כֵּן הֵם כְּמוֹ אֲזִנֵי הַכֶּלֶה
בְּלִי נְזָרִים וְעִגּוּלִים, שֶׁהֵם
מְשַׁלְלִים מִתְקוּן. תְּבוּת בְּלִי
נְקוּדוֹת הֵן פְּאִשָּׁה בְּלִי לְבוּשִׁים,
שִׁאִין יְכוּלָה לְלַכֵּת לְשׁוּם מְקוּם
בְּעוֹלָם. מִשׁוּם כֵּן תְּקוּנֵי הָאוֹתִיּוֹת
הֵם טַעְמִים וְתְנוּעוֹת. אֵלוֹ וְאֵלוֹ
תְּקוּנִים וּמְלִבוּשִׁים הֵם לְאוֹתִיּוֹת.
וְעַל זֶה תוּרֵי זָהָב, אוֹתָם הִתְנוּעוֹת
שֶׁל הַטַּעְמִים.

וְכֵּה שִׁאֲמַר זָהָב, מִשׁוּם שֶׁהֵם
בָּאִים מֵרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, לְתַת דַּעַת
וְהַשְׁכֵּל לְכָל הָאוֹתִיּוֹת. מִשׁוּם כֵּן
כָּלם עוֹמְדִים בְּסוּד אֶחָד.

הַנְּקוּדוֹת וְהַטַּעְמִים הֵם שְׁתֵּי
דְּרָגוֹת. אֵלוֹ וְאֵלוֹ הַצִּטְרִיכוּ
לְהַתְּפִקֵן בְּהֵם הָאוֹתִיּוֹת.
הָאוֹתִיּוֹת הֵן רְשׁוּמוֹת בְּסוּדוֹת
עֵלְיוֹנִים, שֶׁהֵרִי כָּלם יוֹצְאִים
מִסוּד הַחֻכְמָה הָעֵלְיוֹנָה, בְּאוֹתָם
שְׁלִשִׁים וְשִׁתִּים שְׁבִילִים
שִׁיוֹצְאִים מִן הַחֻכְמָה.

וְכֵּה הָאוֹתִיּוֹת חֻקּוֹת לְמִטָּה,
וְיִוְרְשַׁת אוֹתָם תּוּרָה שְׁבַעֲלָ פָּה.
וְכִשְׁכֵּלֵן בְּאוֹת לְתַת אוֹתָהּ בְּסוּד
אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת, עוֹשִׂים בְּהָ נְקוּדוֹת
וְטַעְמִים, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאָר. וְעַל זֶה
תוּרֵי זָהָב וְכוּ'.

וְכֵּאֵן סוּדוֹת עֵלְיוֹנִים לְאוֹתָם
יִוְדְעֵי דִין, כָּל הָאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת
בְּסוּד, וְנִקְרְאוֹת גּוּפֵי תּוּרָה,
שְׁעוֹמְדִים לְלַמֵּד וּלְדַעַת אֶת
הַסוּדוֹת הָעֵלְיוֹנִים.

הַנְּקוּדוֹת הֵן יוֹצְאוֹת מִסוּד הַמַּח, לְקַיֵּם
אֶת הָאוֹתִיּוֹת עַל תְּקוּוּנָן, וּבְנִקּוּדָה
אֶחָד מִשְׁתַּנָּה הַתְּבָה, וּמְעַבְרָה אֶת אוֹתָהּ
הַתְּבָה מְקִיּוּמָה בְּגוּוֹן אַחֵר.

הַנִּיּוּזִין הַקָּשָׁה, כְּשֶׁהִפָּה אוֹתוֹ
הָאוִיר הַטְּהוֹר בְּמַח, הִכָּה וְלֹא
הִכָּה, מְגִיעַ אֶל אוֹתוֹ הַמַּח, וּמִסְתַּלֵּק
מִמֶּנּוּ. מְגִיעַ וְלֹא מְגִיעַ. וְהָאוֹתִיּוֹת
מִתְנַקְדוֹת מִתּוֹךְ הַמַּח, וְהָאוֹתִיּוֹת מִתְנַקְדוֹת.

אֲזִי אוֹתָהּ הַהִפָּאָה יוֹצְאֵת לְאוֹתִיּוֹת

ואם תאמר, הנקודות הוא תקוון סופרים - חס ושלום! שאפלו כל נביאי העולם יהיו כמו משה, שקבל תורה מהר סיני, אין להם רשות לחדש אפלו נקדה קטנה באות אחת, אפלו אות קטנה של התורה.

בין שאותה ההפאה התישבה במח מתוך האויר הטהור שנתפס, משום שיש אויר טהור שאין נתפס כלל. וזה שנתפס, כשהתישב במח הזה, אותה ההפאה העליונה. אז יוצאים כל התנועות והטעמים, והטעמים הם כמו מתג לסוס ללכת בדרך ישרה, לימין ולשמאל, לכל רצון שהולכים הטעמים, ופוסקים ושבים, ורצים והולכים בגאונה ובשפלות, ואין רשות לכל האותיות ללכת לצד זה ולצד זה, רק ברשות, כמו שהטעמים מנהיגים אותם, והדבר נשמע בשבילם, כדי ללכת בדרך ישרה. ועל כן, כל האותיות באות ללכת בסוד שני אלה, עם נקודות וטעמים יחד. וזה סוד תפוחי זהב במשפיות כסף דבר דבר על אפניו. תפוחי זהב - הם טעמים ותנועות. במשפיות כסף - אלו הנקודות. דבר דבר על אפניו, שהרי אין דבור כראוי, פרט בשני אלה, ומשום כך תורי זהב נעשה לה.

כתוב (בראשית א) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו וירדו וגו'. הפסוק הזה העירו בו החברים, ודאי שהקדוש ברוך הוא אמר את זה למחנות העליונים, והתעצן בהם לברא אדם כמו מלך בתוך צבאותיו. אבל יש להסתכל, אם בסוד שלמעלה הנה, שאלהים הנה הוא אלהים חיים, הסוד של העולם העליון. ואם הוא אלהים סוד העולם התחתון, איך התפקן נעשה לצד זה ולצד זה?

ואי תימא נקודי תיקון סופרים הוא. חס ושלום. דאפילו כל נביאי דעלמא יהון כמשה, דקביל אורייתא מטורא דסיני, לית לון רשו לחדתא אפילו חדא נקודה זעירא באת חד, אפילו את זעירא דאורייתא.

בין דההוא בטישו אתיישב במוחא, מגו אוירא דכניא דאתפס, בגין דאית אוירא דכניא דלא אתפס כלל. והאי דאתפס בד אתיישב בהאי מוחא, ההוא בטישו עילאה. פדין נפקי כל תנועי דטעמי, ואינון טעמי כמתג לסוסיא, למהך באורח מישר, לימינא, ולשמאלא, לכל רעותא דטעמי אזלי, ופסקי, ותבי, ומרהטי, אזלי בגאותא, ובשפלי, ולית רשו לכל אתוון למהך לסטרא דא ולסטרא דא, בר ברשו, כמה דטעמי מדברי לון. ומלה בגינהון אשתמע, בגין למהך באורח מישר.

ועל דא, אתוון פלהו אתיין למיהך ברזא דהני תרין. בנקודי וטעמי כחדא. ורזא דא, (משלי כה יא) תפוחי זהב במשפיות כסף דבר דבר על אפניו. תפוחי זהב, אינון טעמי ותנועי. במשפיות כסף, אלין נקודי. דבר דבר על אפניו, דהא לית מלה פדקא יאות, לבר בתרין אלין. ובגין כך, תורי זהב נעשה לה.

בתיב (בראשית א כו) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו וגו'. האי קרא אתערו ביה חבריאי, ודאי קודשא בריך הוא אמר דא, למשריין עילאין, ואתייעט בהו למברי אדם כמלכא גו חילוי.

אבר אית לאסתכלא, אי ברזא דלעילא הנה, דהאי אלהים איהו אלהים חיים, רזא דעלמא עילאה. ואי איהו אלהים רזא דעלמא תתאה. איך אתתקן נעשה להאי סטרא ולהאי סטרא.

אֵלֶּא וְדַאי, הַפֵּל כְּמוֹ אֶחָד, וּבְסוּד
שֶׁל אֶחָד. אָדָם פְּלוּל בְּכָל
הַצְּדָדִים, הַסּוּד שֶׁלוֹ הוּא בְּפֶל,
וּמְסוּד שֶׁל אֱלֹהִים נִמְצָא אָדָם,
וְלֹא נִמְצָא מִהַסּוּד שֶׁל שְׂאֵר
הַשְּׁמוֹת. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם -
לְמָה הֵם שְׁנֵי צִלְמִים? אֵלֶּא אֶחָד
לְזָכֹר וְאֶחָד לְנִקְבָּה.

שְׁנֵי אֱלֹהִים פֶּאן, אֶחָד זָכֹר וְאֶחָד
נִקְבָּה. בְּצַלְמוֹ - זָכֹר. בְּצֶלֶם
אֱלֹהִים - נִקְבָּה. וְעַל זֶה, וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ - זֶה
הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן. בְּצֶלֶם אֱלֹהִים -
זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. וְזֶה סוּד שֶׁל
נַעֲשֶׂה, כָּל אֶחָד, כְּמוֹ שְׂאֵמְרֵנוּ.
בְּשַׁעֲהָ שֶׁנִּבְרָא אָדָם, כָּל הָאוֹתוֹת
נִבְרָאוּ, נִגְלְמוּ וְהִצְטִירוּ. בְּשַׁעֲהָ
שֶׁנִּשְׁבָּה בּוֹ הָרוּחַ, יֵצְאוּ הַנְּקֻדּוֹת
וְהַתְּיָשָׁבוּ בְּאוֹתוֹת. בְּשַׁעֲהָ
שֶׁהַתִּתְקַן בְּהַשְׁכֵּל וּמִדַּע, יֵצְאוּ
הַתְּנוּעוֹת שֶׁל הַטְּעָמִים וְהַתְּיָשָׁבוּ
עַל הַנְּקֻדּוֹת וְהָאוֹתוֹת. וְכָל
הַתְּקוּן שֶׁל סוּד שֶׁל אָדָם כִּף הוּא
בְּכָל צְדָדֵי הָעוֹלָם. בְּסוּד שֶׁל אָדָם
הַפֵּל הַתְּיָשָׁב, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וְאִין
אָדָם, רַק בְּכָל הַתְּקוּנִים הַלְלוּ.

אָמַר לוֹ אֱלֹהֵינוּ, רַבִּי, פֶּתַח פִּיךָ
וַיֵּאִירוּ דְבָרֶיךָ, שֶׁהִרְשׁוּת
שֶׁלְמַעֲלָה נִמְסְרָה בְּיָדֶךָ. פֶּתַח
וְאָמַר, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.
הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֶרְנוֹהוּ בְּכִמָּה
מְקוֹמוֹת. אֲבָל בֹּא וּרְאֵה, עַל
הַסּוּד שֶׁל הָעֵקֶר הַזֶּה כְּמוֹ
שְׂאֵמְרֵנוּ, שֶׁהִרִי אִם יִבְאוּ כָּל
הַנְּבִיאִים הַנְּאֻמָּנִים שֶׁל הָעוֹלָם,
וַיִּתְעַלּוּ בְּנִבְיֹאתָם בְּעֲלִית הַנְּבִיאוּת
שֶׁל מֹשֶׁה, לֹא יִכּוּלִים לְחַדֵּשׁ
אֶפְלוּ נִקְדָּה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה.

מָה הַטְּעָם? מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הָאוֹתוֹת
לֹא יֵצְאוּ אֵלֶּא מִתּוֹךְ נִקְדָּה קְטַנָּה,
וְהָאוֹתוֹת הֵן הַפְּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה.
וְהִרִי אִין רְשׁוּת לְכָל הָאוֹתוֹת

אֵלֶּא וְדַאי, כּוֹלָא אִיהוּ פְּגוּוֹנָא חָדָא, וּבְרָזָא
חָדָא. אָדָם פְּלוּל בְּכָל סְטְרִין, רְזָא דִילֵיה
אִיהוּ בְּכוּלָא, וּמְרָזָא דֵאלֹהִים אֲשַׁתְּפַח אָדָם.
וְלֹא אֲשַׁתְּפַח מְרָזָא דִשְׂאֵר שְׂמֵהֶן. הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, (שם כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם, תְּרִין צִלְמִין
אֲמַאי אִינוּן. אֵלֶּא חַד לְדְכוּרָא, וְחַד לְנוּקְבָא.
תְּרִין אֱלֹהִים הֵבָא, חַד דְּכֹר, וְחַד נוּקְבָא.
בְּצַלְמוֹ, דְּכֹר. בְּצֶלֶם אֱלֹהִים, נוּקְבָא.
וְעַל דָּא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, דָּא
עֲלֵמָא עֵילְאָה. בְּצֶלֶם אֱלֹהִים, דָּא עֲלֵמָא
תַּתְּאָה. וְרָזָא דָּא נַעֲשֶׂה, כָּלְלָא חָדָא. כְּדָקָא
אָמְרִין.

בְּשַׁעֲתָא דֵאֲתַבְּרִי אָדָם, אַתְּוּוֹן כְּלֵהוּ אֲתַבְּרִיאוּ,
אַתְּגְלִימוּ, וְאַצְטִירוּ. בְּשַׁעֲתָא
דֵאֲתַנְשִׁיב בֵּיה רּוּחָא, נִפְקוּ נְקוּדֵי וְאַתְיִישְׁבוּ
בְּאַתְּוּוֹן. בְּשַׁעֲתָא דֵאֲתַתְקַן בְּסוּכְלַתְנוּ וּבְמִדַּע,
נִפְקוּ תְנוּעֵי דְטְעָמֵי וְאַתְיִישְׁבוּ עַל נְקוּדֵי
וְאַתְּוּוֹן. וְכָל תִּיקוּנָא דְרָזָא דֵאָדָם הֵכִי אִיהוּ,
בְּכָל סְטְרִין דְעֲלֵמָא. בְּרָזָא דֵאָדָם, אֲתִישְׁב
כּוֹלָא כְּמָא דֵאֲתַמְר. וְלִית אָדָם, בַּר בְּכָל הַיָּי
תִיקוּנִין.

אָמַר לִיה אֱלֹהֵינוּ, ר', אֲפֶתַח פּוּמְךָ, וַיִּנְתְּרֵן
מִלְךָ. דִּרְשׁוּ דְלַעֲיֵלָא אֲתַמְסֵר בְּיָדֶךָ.
פֶּתַח וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית א א) בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.
הַאי קָרָא אוּקִימָנָא לִיה בְּכִמָּה דּוּכְתֵי. אֲבָל
תָּא חֲזִי, עַל רְזָא דְעֵיקְרָא דָּא (ד' צ' ע"א) כְּדָקָא
אָמְרִין, דֵּהָא אִי יִיתוּן כָּל נְבִיאֵי מְהִימְנֵי
דְעֲלֵמָא, וַיִּסְתַּלְקוּן בְּנְבוּאֲתָהוֹן בְּסִלְיָקוּ
דְנְבוּאָה דְמֹשֶׁה, לֹא יִכְלִין לְחַדְתָּא אֶפְלוּ חָדָא
נְקוּדָה דֵאֲוִרִייתָא.

כּוּמֵי טְעָמָא, בְּגִין דֵאֲתְוּוֹן כּוֹלְהוּ לֹא נִפְקוּ אֵלֶּא
מִגּוֹ נְקוּדָה זְעִירָא, וְאַתְּוּוֹן אִינוּן כְּלָלָא